

Remissvar av EU-kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektiv (2008/98/EG)

Ert ärendenummer: KN2023/03699

Vårt ärendenummer: 2023/452

Inledning

Sysav, Sydskanes avfallsaktiebolag, tar hand om avfall från hushåll och industri och återvinner så mycket som möjligt till nya resurser som återförs till samhället. Sysav verkar för att skapa ett samhälle med cirkulära flöden, med en hållbar produktion och konsumtion, och där onödigt avfall inte uppstår.

Sysav har tagit del av EU-kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektivet och är generellt sett positiva till de övergripande förslagen om att reducera miljö- och klimatpåverkan i livsmedelssystemet samt i textiliers värdekedja.

Sysav ser avfallshanteringen som en väsentlig basinfrastruktur i samhället, en nödvändig funktion för att samhällets marknadsprinciper ska kunna fungera. Utan en väl fungerande avfallshantering kommer både hälsa och miljö att ta stor skada.

Sysav menar att producenter ska ta ansvar enligt principen om att förorenaren betalar, den så kallade "Polluter Pays Principle", när en vara sätts på marknaden men också att ett fullt ekonomiskt ansvar måste skapas i ett sådant system. Därför bör producenterna redan vid tillverkning beakta avfallshierarkin, för samhället ska kunna säkerställa att ett kvalitativt cirkulärt flöde skapas, innan produkten blir ett avfall.

På sikt så ska avfallsbranschen endast behandla sådant som inte kan eller ska cirkulera, samt avgifta samhället från sådant som inte ska cirkulera.

SYSAVS GENERELLA SYNPUNKTER

Mat ska ätas, inte slängas!

Sysav välkomnar mål om minskad mängd matavfall, i hela värdekedjan.

Sedan 2008 har Sysav en förbehandlingsanläggning för insamlat matavfall, där matavfallet förbehandlas till en slurry som sedan skickas till behandling i en biogasanläggning. I förbehandlingsanläggningen hanteras både hushållens matavfall, men även industrins matavfall samt förpackat livsmedelsavfall.

Sysav menar att det är viktigt att det nya avfallsdirektivet tydligt definierar vad som är matavfall och vad som är matsvinn samt att hela värdekedjan från primärproduktion, processande och tillverkning, handel och annan distribution av mat i restauranger och serviceverksamheter samt hushåll uppges. Det är bra att det finns en mottagare, d v s kommunen, som ska verkställa målen om att förebygga mängden matavfall, men detta måste då åtföljas av finansiering.

Sysav menar att det inom EU måste tas fram en gemensam metodik och rapportering utifrån ovan definitioner så att statistiken blir enhetlig inom EU, och därmed jämförbar. Den så kallade potentialen måste beräknas regelbundet och på ett enhetligt sätt, land för land, så att statistiken följer samhällskonjunkturen och gör statistiken rättvis.

Textil

Definition av vad som ingår och när det blir avfall

Sysav anser att även för textil måste tydliggöras vad som räknas in i begreppet textil, samt tillse att beräkningar och rapportering sker lika för alla EU-länder. Regleringen behöver också omfatta textilspill från tillverkning eller reparation. Sysav menar också att det är viktigt att tydliggöra när textilierna är att betrakta som ett avfall och när det är att betrakta som ett återbruksflöde.

Det vore också bra om det tydliggörs att textilavfall i första hand ska gå till förberedelse för återanvändning, och i andra hand till materialåtervinning. Det bör också tydliggöras att textilier som lämpar sig för fiberåtervinning, ska fiberåtervinnas. Bra vore om det också infördes kvotplikt för återvunna textilfiber i nyproducerad textil. Viktigt är också att se över hur polyestermaterial ska hanteras, då det inte finns någon efterfrågan på återvunnen polyestertextil idag.

Sysav menar att separat insamling av textilavfall är en nödvändig del i en cirkulär värdekedja. Men också bara en del. Storskalig insamling måste följas av storskalig sortering, storskalig återvinning och storskalig användning av återvunna fibrer.

Sysav menar att insamling och mellanlagring måste ske på ett sätt som förhindrar att väta, mögelangrepp etc förstör materialet och att insamlingen kan anpassas till redan existerande infrastruktur.

Sysav välkomnar ett eu-harmoniserat producentansvar, med miljöstyrningseffekt, för textilier.

Sysav har investerat i världens första storskaliga anläggning för automatisk sortering av textilavfall, Siptex. Anläggningen är resultatet av Vinnova-stöttad svensk forskning och innovation, och sorterar blandat textilavfall optiskt efter fibertyp, så att materialet sedan kan gå vidare till olika typer av återvinning. Sedan 2020 är denna anläggning i drift i Malmö och har i fulldrift kapacitet att sortera allt textilavfall som uppstår i Sverige*.

*(*av 93 000 ton slängd textil bedöms 20-25% procent vara trasig eller på annat sätt utesluten för återbruksmarknaden, dvs 20 000 ton.)*

Sysav menar att den här typen av satsningar, som Siptex är, måste beaktas i ett kommande producentansvar så att inte redan satsade investeringar och kunskapsbyggande har skett utan nytta.

Sysav menar också att ett modernt producentansvar inte bara ska leva upp till principen om att förorenaren ska betala, ett modernt producentansvar bör även kopplas till återbruk, genom t ex eko-designförordningen så att hållbara kläder och kläder med lång livslängd premieras, men också med hänsyn taget till hur enkelt det är att återvinna.

Med vänliga hälsningar

Malin Dahlroth, vd
malin.dahlroth@sysav.se